

**ЛІКУВАЛЬНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА
при захворюваннях
серцево-судинної системи**

**Анотований
бібліографічний покажчик
трьома мовами**

Укладач Ірина Свістельник

УДК 615.825:616.1:016
ББК 53.54+54.101:91.9
Л 56

*Серія „Інформаційне забезпечення фізичної рекреації,
реабілітації і здоров'я людини”
Започаткована 2011 року*

Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Л. : [б. в.], 2015. – 27 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичної рекреації, реабілітації і здоров'я людини”, вип. 2).

До анотованого бібліографічного покажчика увійшли друковані (книги, монографії, наукові статті, автореферати дисертацій тощо) та електронні джерела бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури. Праці науковців, що досліджують проблеми лікувальної фізичної культури розміщено за рубриками, в алфавітній послідовності прізвищ авторів, анотації подано трьома мовами (українською, російською та англійською); тексти анотацій збережено в авторських варіантах.

Бібліографічні описи складено відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 „Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання” та ДСТУ 3582–97 „Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”.

Покажчик призначений для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів ВНЗ фізкультурного профілю, факультетів фізичного виховання ВНЗ та всіх, хто здійснює наукові дослідження в галузі медицини.

© Свістельник І., 2015

ЛІКУВАЛЬНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

при захворюваннях серцево-судинної системи

1. Авраменко О. Н. Использование лечебной физической культуры в физической реабилитации больных ишемической болезнью сердца в амбулаторных условиях / О. Н. Авраменко // Слобожанський науково-спортивний вісник : [зб. наук. ст.]. – Х., 2005. – Вип. 8. – С. 177–179.

***Анотація.** У статті представлено результати вивчення впливу лікувальної фізичної культури на стан гемодинаміки у розвитку пристосувальних реакцій серцево-судинної системи хворих з ішемічною хворобою серця в амбулаторних умовах.*

***Ключові слова:** ішемічна хвороба серця, фізична реабілітація.*

***Аннотація.** В статье предоставлены результаты влияния лечебной физической культуры на состояние гемодинамики на развитие приспособительных реакций сердечно-сосудистой системы у больных с ишемической болезнью сердца в амбулаторных условиях.*

***Ключевые слова:** ишемическая болезнь сердца, физическая реабилитация.*

***Annotation.** In the article the results of study of influencing of medical physical culture are given on the state of hemodynamic on development of adjusted reactions of the cardiovascular system at patients with ischemic heart trouble in ambulatory terms.*

***Key words:** ischemic heart trouble, physical rehabilitation.*

2. Балакірева Є. А. Використання статико-динамічних вправ при реабілітації осіб з захворюваннями серцево-судинної системи / Балакірева Є. А., Партас І. Г., Колесніков М. Л. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 10. – С. 7–10.

***Анотація.** Захворювання серцево-судинної системи супроводжують сучасний спосіб життя і є причиною інвалідності й смертності. Фізичні вправи використовують не лише для первинної профілактики цих захворювань, але й для їх лікування. Був складений і апробований комплекс лікувальної фізичної культури для реабілітації хворих з кардіологічною патологією. Запропонований комплекс дає більш ефективні результати при фізичній реабілітації цієї категорії хворих.*

***Ключові слова:** захворювання, серцево-судинна система, профілактика, лікування, реабілітація, лікувальна фізична культура.*

***Аннотація.** Заболевания сердечно-сосудистой системы сопутствуют современному образу жизни, являясь причиной инвалидности и смертности. Физические упражнения используются не только для первичной профилактики этих заболеваний, но и для их лечения. Нами был составлен и апробирован комплекс лечебной физической культуры для реабилитации больных с кардиологической патологией. Предложенный комплекс дает*

более эффективные результаты при физической реабилитации данной категории больных.

Ключевые слова: заболевание, сердечно-сосудистая, профилактика, лечение, реабилитация, лечебная физическая культура.

Annotation. The diseases of the cordial-vascular system accompany to the modern way of life being the reason of disability and death rate. Physical exercises are used not only for the primary prevention of these diseases, but also for their medical treatment. Complex of remedial gymnastics for the rehabilitation of patients with cordial pathology was made and tested by us. This complex gives more effective results in physical rehabilitation of such type of patients.

Key words: disease, cordial-vascular, prevention, medical treatment, rehabilitation, remedial gymnasiums.

3. Басов Г. В. Реабилитация пациентов после оперативного лечения ишемической болезни сердца / Г. В. Басов, И. Н. Макарова // Физиотерапия, бальнеология и реабилитация. – 2010. – № 1. – С. 30–36.

Аннотация. Представлен анализ данных литературы по проблеме хирургического лечения больных ишемической болезнью сердца (ИБС) и дальнейшей их реабилитации: патогенез ИБС, виды реваскуляризирующих операций, методики восстановительного лечения таких больных, применяемые в России, включающие лечебную физкультуру.

Ключевые слова: реабилитация, ишемическая болезнь сердца, реваскуляризирующие операции на сердце, физическая реабилитация, лечебная физкультура.

Анотація. Представлений аналіз даних літератури з проблеми хірургічного лікування хворих ішемічною хворобою серця (ІХС) і подальшої їх реабілітації.

Ключові слова: реабілітація, ішемічна хвороба серця, реваскуляризуючі операції на серці, фізична реабілітація, лікувальна фізкультура.

Annotation. This paper presents analysis of published data concerning surgical treatment of patients with coronary heart disease (CHD) and their subsequent rehabilitation. Pathogenesis of CHD, types of revascularization surgery, and methods of rehabilitation of such patients including remedial gymnastics used in this country are considered.

Key words: rehabilitation, coronary heart disease, revascularization surgery on the heart, physical rehabilitation, remedial gymnastics.

4. Дугіна Л. В. Лікувальна фізична культура у фізичній реабілітації дітей із вродженими вадами серця в доопераційний період / Дугіна Л. В. // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2013. – № 3(36). – С. 179–182.

Анотація. Розглянуто проблему вроджених вад серця у дітей, надано статистичні дані захворюваності та класифікація вроджених вад серця. Наведено характеристику фізичного стану дітей з даною патологією. Охарактеризовано основні методичні положення до застосування засобів лікувальної фізичної культури при оперативному лікуванні дітей на

адаптаційному та підготовчому етапах доопераційного періоду реабілітації, які підвищують ефективність комплексного лікування. Розглянуто методiku дихальних вправ для дітей молодшого та старшого віку.

Ключові слова: вроджені вади серця, лікувальна фізична культура, фізична реабілітація.

Аннотація. Рассмотрена проблема врожденных пороков сердца у детей, представлены статистические данные заболеваемости и классификация врожденных пороков сердца. Приведена характеристика физического состояния детей с данной патологией. Охарактеризованы основные методические положения по применению средств лечебной физической культуры оперативного лечения детей на адаптационном и подготовительном этапах дооперационного периода реабилитации, повышающие эффективность комплексного лечения. Представлена методика дыхательных упражнений для детей младшего и старшего возраста.

Ключевые слова: врожденные пороки сердца, лечебная физическая культура, физическая реабилитация.

Annotation. The question of congenital heart diseases is considered for children, statistical data of morbidity and classification of congenital heart diseases are presented. Description of bodily condition of children is considered with this pathology. Substantive methodical provisions are described to application of facilities of medical physical culture at operative treatment of children on adaptation and preparatory the stages of the preoperational period rehabilitations which promote efficiency of holiatry. The methods of teaching to respiratory exercises are presented for the children of junior and senior age.

Key words: congenital heart diseases, medical physical culture, physical rehabilitation.

5. Жукова Л. Б. Комплексне застосування лікувальної гімнастики та лікувального плавання в реабілітації хворих молодого віку з початковими стадіями артеріальної гіпертонії / Жукова Л. Б. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Х., 1998. – № 5. – С. 10–12.

Анотація. Визначено характер комплексного впливу на головні показники гемодинаміки у хворих молодого віку з початковими стадіями артеріальної гіпертонії завдяки використанню лікувального плавання та лікувальної гімнастики.

Ключові слова: лікувальна гімнастика, лікувальне плавання, реабілітація, артеріальна гіпертонія.

Аннотація. Определен характер комплексного влияния на главные показатели гемодинамики у молодых с начальными стадиями артериальной гипертонии благодаря использованию лечебного плавания и лечебной гимнастики.

Ключевые слова: лечебная гимнастика, лечебное плавание, реабилитация, артериальная гипертония.

Annotation. Certainly character of complex influence on the main indexes of hemodynamic at youths with the initial stages of arterial high blood pressure due to the use of the medical swimming and medical gymnastics.

Key words: medical gymnastics, medical swimming, rehabilitation, arterial high blood pressure.

6. Зайнулліна К. Ю. Ефективність застосування ЛФК та психотерапії у хворих з початковими стадіями гіпертонічних хвороб / К. Ю. Зайнулліна // Проблеми фізичного здоров'я фахівців ХХІ століття : матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кіровоград, 2009. – С. 116–120.

Анотація. У статті розглянуто питання такого захворювання, як гіпертонічна хвороба, а також причини її розвитку; як вона впливає на працездатність людини, як запобігти її розвитку та як можна поєднувати певні методи реабілітації при початковій стадії цього захворювання.

Ключові слова: реабілітація, гіпертонічна хвороба, артеріальний тиск

Аннотація. В работе подняты вопросы такого заболевания, как гипертоническая болезнь, а также причины ее развития, и как она влияет на рабочую способность человека, как предупредить ее развитие. Рассмотрена также профилактика этого заболевания.

Ключевые слова: реабилитация, гипертоническая болезнь, артериальное давление.

Annotation. In this work hypertensive illness is described. The reasons of its development and the level of influence on working ability is demonstrated.

Key words: rehabilitation, hypertensive illness, arteriotony.

7. Заноздра М. С. Лікувальна фізкультура при захворюваннях серцево-судинної системи / М. С. Заноздра. – К. : Медичне вид-во УРСР, 1959. – 57 с.

Анотація. Показаний вплив лікувальної фізкультури на зміцнення серцево-судинної системи хворого.

Ключові слова: лікувальна фізкультура, захворювання серцево-судинної системи.

Аннотація. Показано влияние лечебной физкультуры на укрепление сердечно-сосудистой системы больного.

Ключевые слова: лечебная физкультура, заболевания сердечно-сосудистой системы.

Annotation. The influence of physical therapy to strengthen the cardiovascular system of the patient.

Key words: physiotherapy, cardio-vascular system.

8. Захарова Л. С. К вопросу о применении лечебной физической культуры в клинике пороков сердца / Захарова Л. С. // Вопросы лечебной физической культуры и спортивного массажа : сб. материалов науч. конф.

каф. лечеб. физ. культуры и спорт. массажа. – М. : ГЦОЛИФК, 1972. – С. 63–64.

Аннотация. Представлена методика лечебной физической культуры при переломах лодыжек в иммобилизационном и постиммобилизационном периодах с использованием таких средств лечебной физической культуры, как плавание и ходьба на лыжах.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, порок сердца, методика лечения.

Анотація. Представлена методика лікувальної фізичної культури при переломах кісточок в іммобілізаційному і постіммобілізаційному періодах з використанням таких засобів лікувальної фізичної культури, як плавання і ходьба на лижах.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, порок серця, методика лікування.

Annotation. The method of medical physical culture is presented at the breaks of ankles in immobilization and post immobilization periods with the use of such facilities of medical physical culture, as swimming and skiing.

Key words: medical physical culture, heart-disease, method of treatment.

9. Захарова Л. С. Лечебная физическая культура: методика лечебной физической культуры в активной фазе ревматизма : метод. реком. для студ. ин-тов физ. культуры / Захарова Л. С. – М. : ГЦОЛИФК, 1980. – 27 с.

Аннотация. В данных методических рекомендациях излагается дифференцированная методика лечебной физической культуры для больных в активной фазе ревматизма. Для практической работы рекомендуются этапы клинической реабилитации по периодам лечебной физкультуры и режимам двигательной активности больных. Для каждого из периодов освещаются его задачи, клинические показания к назначению и общие положения методики лечебной физкультуры. Данные методические рекомендации окажут несомненную помощь в работе методистам и врачам по лечебной физической культуре, а также помогут осуществить реабилитацию физической работоспособности больных в активной фазе ревматизма.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, методика, ревматизм.

Анотація. У методичних рекомендаціях викладена диференційована методика лікувальної фізичної культури для хворих в активній фазі ревматизму. Для практичної роботи рекомендуються етапи клінічної реабілітації за періодами лікувальної фізкультури і режимам рухової активності хворих. Для кожного з періодів виокремлюються його завдання, клінічні показання до призначення і загальні положення методики лікувальної фізкультури. Методичні рекомендації нададуть безсумнівну допомогу в роботі методистам та лікарям з лікувальної фізичної культури, а також допоможуть здійснити реабілітацію фізичної працездатності хворих в активній фазі ревматизму.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, методика, ревматизм.

Annotation. *These recommendations contain differentiated teaching methods of therapeutic physical training for patients in the active phase of rheumatism. To practice the steps recommended by periods of clinical rehabilitation and physical therapy regimens of patients with motor activity. For each of periods light up his tasks, clinical testimonies to setting and generals of method of medical physical education. These guidelines could in turn help in the work of clinicians and methodologists in curative physical culture, as well as helping to rehabilitate patients with physical performance in the active phase of rheumatism.*

Key words: *medical physical culture, methodology, rheumatism.*

10. Захарова Л. С. Лечебная физическая культура: методика лечебной физической культуры при инфаркте миокарда : метод. реком. для студ. ин-тов физ. культуры / Захарова Л. С. – М. : ГЦОЛИФК, 1980. – 11 с.

Аннотація. *Представлена методика лечебной физической культуры при инфаркте миокарда.*

Ключевые слова: *лечебная физическая культура, методика, инфаркт миокарда.*

Анотація. *Представлена методика лікувальної фізичної культури при інфаркті міокарда.*

Ключові слова: *лікувальна фізична культура, методика, інфаркт міокарда.*

Annotation. *A method for healing of physical training after myocardial infarction.*

Key words: *medical physical culture, technique, myocardial infarction.*

11. Захарова Л. С. Лечебная физическая культура: методика лечебной физической культуры при приобретенных пороках сердца : метод. реком. для студ. ин-тов физ. культуры / Захарова Л. С. – М., 1981. – 28 с.

Аннотація. *Представлены методические рекомендации методики лечебной физической культуры при приобретенных пороках сердца.*

Ключевые слова: *лечебная физическая культура, методика, заболевания сердца.*

Анотація. *Розроблені методичні рекомендації з методики лікувальної фізичної культури при набутих пороках серця.*

Ключові слова: *лікувальна фізична культура, методика, захворювання серця.*

Annotation. *Methodical recommendations are presented from the method of medical physical culture at the purchased heart-diseases.*

Key words: *medical physical culture, method, disease of heart.*

12. Захарова Л. С. Лечебная физическая культура при заболеваниях сердечно-сосудистой системы : метод. реком. для самост. работы студ. ГЦОЛИФК / Л. С. Захарова. – М. : ГЦОЛИФК, 1988. – 28 с.

Аннотація. *Представлены основные механизмы лечебной действия физических упражнений при заболеваниях сердечно-сосудистой системы.*

Ключевые слова: лечебная физическая культура, заболевания сердечно-сосудистой системы.

Анотація. Представлені основні механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях серцево-судинної системи.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, захворювання серцево-судинної системи.

Annotation. The main mechanisms of action of therapeutic exercise in diseases of the cardiovascular system.

Key words: therapeutic physical training, cardio-vascular system.

13. Колесник Н. С. Застосування лікувальної фізичної культури, лікувального масажу та фізіотерапії при набутих мітральних вадах серця ревматичної етіології після хірургічного втручання / Н. С. Колесник // Слобожанський науково-спортивний вісник : [зб. наук. ст.]. – Х., 2009. – № 1. – С. 121–123.

Анотація. У статті автором надано та описано застосування лікувальної фізичної культури, лікувального масажу та фізіотерапії при набутих мітральних вадах серця ревматичної етіології після хірургічного втручання, що сприяє вдосконаленню нервово-рефлекторних та гуморальних механізмів регуляції діяльності внутрішніх органів. Забезпечується трофічна дія, формування компенсацій і, в остаточному підсумку, нормалізуються функції організму, поліпшується його адаптація до впливів зовнішнього середовища внаслідок сучасних лікувальних підходів щодо призначення лікувального масажу, фізіотерапії, та дихальної гімнастики для цього контингенту хворих.

Ключові слова: мітральні вади серця, ревматизм, лікувальна фізична культура, фізична реабілітація, лікувальний масаж, фізіотерапія.

Аннотація. В статті автором представлено і описано применение лечебной физической культуры, лечебного массажа и физиотерапии при приобретенных митральных пороках сердца ревматической этиологии после хирургического вмешательства, содействующие усовершенствованию нервно-рефлекторных и гуморальных механизмов в регуляции деятельности внутренних органов. Обеспечивается трофическое действие, формирование компенсаций и, в конечном итоге, нормализуются функции организма, улучшается его адаптация к влияниям внешней среды вследствие современных лечебных подходов относительно назначения лечебного массажа, физиотерапии, и дыхательной гимнастики для этого контингента больных.

Ключевые слова: митральные пороки сердца, ревматизм, лечебная физическая культура, физическая реабилитация, лечебный массаж, физиотерапия.

Annotation. In article by the author it is given and described applications of medical physical training, medical massage and physiotherapy at got miters lacks of heart rheumatic etiology after surgical intervention which improvement

nervously-reflex and gymoralis mechanisms in regulation of activity of internal bodies. Thanks to what trophy action, formation of indemnifications and is provided, organism functions are normalized, its adaptation to environment influences improves. Owing to the given modern medical approaches concerning appointment of medical massage, physiotherapy, and respiratory gymnastics for this contingent of patients.

Key words: *miters heart-diseases, rheumatism, medical physical culture, physical rehabilitation, medical massage, physiotherapy.*

14. Комплекс вправ для профілактики тромбофлебіту // Валеологія. – 2008. – № 9/10. – С. 38–39.

Анотація. *Запропоновано комплекс вправ, який допоможе зменшити прояв венозної недостатності в нижніх кінцівках, уповільнить прогресування захворювання і знизить ризик розвитку різноманітних небезпечних для життя ускладнень.*

Ключові слова: *комплекс вправ, варикозне розширення вен.*

Аннотація. *Предложен комплекс упражнений, который поможет уменьшить проявление венозной недостаточности в нижних конечностях, замедлит прогресс заболевания и снизит риск развития разнообразных опасных для жизни осложнений.*

Ключевые слова: *комплекс упражнений, варикозное расширение вен.*

Annotation. *The complex of exercises, which will help to decrease the display of venous insufficiency in lower extremities, is offered, will slow progress of disease and will reduce risk development of various dangerous for life complications.*

Key words: *complex of exercises, varicose expansion of veins.*

15. Коновалов С. С. Энергетические упражнения для восстановления сердечно-сосудистой системы / Коновалов С. С. // Валеологія. – 2005. – № 1/2. – С. 39.

Аннотація. *Предложены упражнения по лечению нарушений жирового обмена.*

Ключевые слова: *упражнения, восстановление, жировой обмен.*

Анотація. *Запропоновано вправи з лікування порушень жирового обміну.*

Ключові слова: *вправи, відновлення, жировий обмін.*

Annotation. *Offered exercise on treatment of violations of fatty exchange.*

Key words: *exercises, renewal, fatty exchange.*

16. Лебедева В. С. Лечебная физическая культура при инфаркте миокарда / В. С. Лебедева. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Л. : Медицина, 1974. – 158 с.

Аннотація. *Физическая реабилитация больных инфарктом миокарда является актуальной проблемой современной медицины. В системе реабилитационных мероприятий ведущее место занимает лечебная физическая культура. В книге последовательно представлены сведения о*

некоторых общих данных по инфаркту миокарда, по клинко-физиологическому обоснованию применения при нем физических упражнений, основанного на многочисленных клинических и экспериментальных исследованиях.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, инфаркт миокарда, физические упражнения.

Анотація. Фізична реабілітація хворих на інфаркт міокарда є актуальною проблемою сучасної медицини. В системі реабілітаційних заходів чільне місце займає лікувальна фізична культура. У книзі послідовно представлені відомості про деякі загальні дані з інфаркту міокарда, клініко-фізіологічного обґрунтування і застосування фізичних вправ, заснованих на численних клінічних і експериментальних дослідженнях.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, інфаркт міокарда, фізичні вправи.

Annotation. Physical rehabilitation of patients with myocardial infarction is an actual problem of modern medicine. In the system of rehabilitation is the leading place of medical physical education. The book consistently provides information about some general data on myocardial infarction, the clinical and physiological-justification for its use of physical exercises based on numerous clinical and experimental researches.

Key words: medical physical culture, myocardial infarction, exercise.

17. Лепорский А. А. Лечебная физкультура при болезнях сердечно-сосудистой системы : [монография] / А. А. Лепорский. – М. : Медгиз, 1958. – 172 с.

Аннотація. Представлено клініко-фізіологічне забезпечення та практичні свідення по применению лечебной физической культуры при заболеваниях сердечно-сосудистой системы.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, заболевания сердечно-сосудистой системы.

Анотація. Представлено клініко-фізіологічне забезпечення та практичні рекомендації щодо використання лікувальної фізичної культури при захворюваннях серцево-судинної системи.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, захворювання серцево-судинної системи.

Annotation. Presented by the clinical and physiological support and practical information on the application of therapeutic physical culture in diseases of the cardiovascular system.

Key words: therapeutic physical training, cardio-vascular system.

18. Лечебная физкультура в системе длительного комплекса лечения больных ишемической болезнью сердца / Холявко И. Г., Лещинер З. Д., Белый Д. А. [и др.] // Медицинские проблемы физической культуры : респ. межвед. сб. – К., 1986. – Вып. 10. – С. 99–103.

Аннотация. Изучено влияние комплексного лечения с применением лечебной физической культуры на состояние больных ишемической болезнью сердца в течение года.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, ишемическая болезнь сердца, комплекс лечения.

Анотація. Вивчено вплив комплексного лікування із застосуванням лікувальної фізичної культури на стан хворих ішемічною хворобою серця протягом року.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, ішемічна хвороба серця, комплекс лікування.

Annotation. Influencing of complex treatment is studied with to applications of medical physical culture on the state of patients ischemic heart trouble during a year.

Key words: medical physical culture, ischemic heart trouble, complex of treatment.

19. Лечебная физическая культура при заболеваниях сердечно-сосудистой системы : учеб. пособие по под-ке инструкторов лечеб. физ. культуры [/сост. Захарова Л. С.]. – М. : ГЦОЛИФК, 1978. – 28 с.

Аннотация. Представлено клинико-физиологическое обеспечение и практические рекомендации по применению лечебной физической культуры при заболеваниях сердечно-сосудистой системы.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, заболевания сердечно-сосудистой системы.

Анотація. Представлено клініко-фізіологічне забезпечення та практичні рекомендації щодо використання лікувальної фізичної культури при захворюваннях серцево-судинної системи.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, захворювання серцево-судинної системи.

Annotation. Presented by the clinical and physiological support and practical information on the application of therapeutic physical culture in diseases of the cardiovascular system.

Key words: therapeutic physical training, cardio-vascular system.

20. Лечебное плавание и лечебная гимнастика в воде в комплексной медицинской реабилитации на санаторном этапе больных ишемической болезнью сердца, перенесших коронарное шунтирование / А. М. Щельников, И. В. Ильницкий, Ю. В. Мандрыкин [и др.] // Физиотерапия, бальнеология и реабилитация. – 2008. – № 6. – С. 10–14.

Аннотация. В статье проанализирована эффективность комбинируемых реабилитационных процедур для больных ишемической болезнью сердца, которые включали коррективное плавание и водные терапевтические упражнения. Комбинация традиционного реабилитационного лечения с коррективным плаванием привела к значительно более очевидной

положительной динамике функционального состояния кардиореспираторных и вегетативных нервных систем. Экспериментальные данные, полученные в результате исследования, подтвердили осуществимость включения коррективного плавания и водных терапевтических упражнений в программы комбинируемой реабилитационной терапии для эффективного лечения пациентов, перенесших коронарное шунтирование.

Ключевые слова: лечебное плавание, лечебная гимнастика, реабилитационные процедуры, положительный эффект.

Анотація. У статті проаналізована ефективність комбінованих реабілітаційних процедур для хворих ішемічною хворобою серця, які містили корекційне плавання і водні терапевтичні вправи. Комбінація традиційного реабілітаційного лікування з корекційним плаванням призвела до значно очевиднішої динаміки функціонального стану кардіореспіраторних і вегетативних нервових систем. Експериментальні дані, отримані в результаті дослідження, підтвердили необхідність включення корекційного плавання і водних терапевтичних вправ у програми комбінованої реабілітаційної терапії для ефективного лікування пацієнтів, що перенесли коронарне шунтування.

Ключові слова: лікувальне плавання, лікувальна гімнастика, реабілітаційні процедури, позитивний ефект.

Annotation. The objective of this work was to evaluate efficiency of combined rehabilitative procedures that included remedial swimming and aquatic therapeutic exercises during stay in a sanatorium in patients with ischemic heart disease (IHD) who underwent coronary artery bypass grafting. 130 such patients (men aged from 40 to 60 (mean 52,5 ±4,1) years) were admitted to a sanatorium near Moscow 30 days after surgery. They were divided into two groups one of which included 70 patients given the above treatment and the other comprised 60 subjects matched by age and principal clinic-functional and psychological characteristics. Treatment of patients in group 1 included remedial swimming (15-18 sessions) in addition to the usual scheme of medical rehabilitation. Combination of traditional rehabilitative treatment with remedial swimming brought about significantly more apparent positive dynamics of the functional state of cardiorespiratory and vegetative nervous systems than in control subjects, enhanced physical working capacity, and eventually improved quality of life of the patients. The data obtained in this study confirmed the feasibility of inclusion of remedial swimming and aquatic therapeutic exercises in the programs of combined rehabilitative therapy for the more efficacious treatment of patients after coronary artery bypass grafting.

Key words: medical swimming, medical gymnastics, procedures of rehabilitations, positive effect.

21. Макаров В. А. Изменение сократительной функции миокарда и содержания электролитов крови у больных инфарктом миокарда под влиянием лечебной физической культуры / Макаров В. А., Миловидова С. С.

// Вопросы лечебной физической культуры и спортивного массажа : сб. материалов науч. конф. каф. лечеб. физ. культуры и спорт. массажа. – М. : ГЦОЛИФК, 1972. – С. 87–90.

Аннотация. В работе была поставлена задача проследить за изменениями сократительной функции миокарда и динамикой электролитов у больных инфарктом миокарда под влиянием комплекса упражнений лечебной гимнастики

Ключевые слова: лечебная физическая культура, инфаркт, комплекс упражнений.

Анотація. У роботі було поставлено завдання простежити за змінами скорочувальної функції міокарду і динамікою електролітів у хворих інфарктом міокарду під впливом комплексу вправ лікувальної гімнастики.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, інфаркт, комплекс вправ.

Annotation. The problem to nose after changes the retractive function of myocardium and dynamics of electrolytes at patients by the heart attack of myocardium under influencing of complex of exercises of medical gymnastics was set in work

Key words: medical physical culture, heart attack, complex of exercises.

22. Методика комплексного исследования функционального состояния сердечно-сосудистой и дыхательной систем у занимающихся физической культурой и спортом : учеб.-метод. пособие / сост. Л. С. Захарова. – К., 1980. – 64 с.

Аннотация. Методические указания предназначены для медицинских работников врачебно-физкультурных диспансеров, поликлиник, медико-санитарных частей, здравпунктов и других лечебно-профилактических учреждений, осуществляющих врачебный контроль за лицами, занимающимися физической культурой и спортом.

Ключевые слова: методика, комплексное исследование, функциональное состояние, дыхательная система, физическая культура.

Анотація. Методичні вказівки призначені для медичних працівників лікарсько-фізкультурних диспансерів, поліклінік, медико-санітарних частин, медичних пунктів та інших лікувально-профілактичних установ, що здійснюють лікарський контроль за особами, які займаються фізичною культурою і спортом.

Ключові слова: методика, комплексне дослідження, функціональний стан, дихальна система, фізична культура.

Annotation. Methodical pointing, intended for the medical workers of medical-athletic dispensaries, policlinics, medical sanitary parts, first-aid stations and other medical prophylactic establishments, carrying out a medical control after persons, engaged in a physical culture and by sport.

Key words: method, complex research, functional state, respiratory system, physical culture.

23. Методика лечебной физической культуры при ревмокардиатах и ревматических пороках сердца: учеб. пособие для студ. ин-тов физкультуры. – М., 1980. – 64 с.

Аннотация. В учебном пособии представлена методика комплексного исследования функционального состояния сердечно-сосудистой и дыхательной систем у занимающихся физической культурой и спортом.

Ключевые слова: методика, исследование, функциональное состояние, дыхательная система.

Анотація. У навчальному посібнику представлена методика комплексного дослідження функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем у тих, що займаються фізичною культурою і спортом.

Ключові слова: методика, дослідження, функціональний стан, дихальна система.

Annotation. In a train aid the method of complex research of the functional state of the cardio-vascular and respiratory systems is presented at engaged in a physical culture and sport.

Key words: method, research, functional state, respiratory system.

24. Милюкова И. В. Лечебная гимнастика при заболеваниях сердца / И. В. Милюкова, Т. А. Евдокимова. – М. ; СПб. : Сова, 2004. – 128 с. – ISBN 5-699-05348-4.

Аннотация. В книге вы найдете разработанные специалистами комплексы лечебной гимнастики, применяемые при заболеваниях сердечно-сосудистой системы и подобранные в соответствии с диагнозом, тяжестью заболевания и общим состоянием больного.

Ключевые слова: лечебная гимнастика, заболевания сердца, комплекс.

Анотація. У книзі ви знайдете розроблені фахівцями комплекси лікувальної гімнастики, які необхідно застосовувати при захворюваннях серцево-судинної системи, підібрані відповідно до діагнозу, важкості захворювання і загального стану хворого.

Ключові слова: лікувальна гімнастика, захворювання серця, комплекс.

Annotation. In a book you will find the complexes of medical gymnastics, applied at the diseases of the cardio-vascular system and neat in accordance with a diagnosis, weight of disease and common state of patient, developed specialists.

Key words: medical gymnastics, diseases of heart, complex.

25. Мятыга Д. С. Применение лечебной физической культуры при атеросклерозе сосудов нижних конечностей на поликлиническом этапе / Мятыга Д. С. // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Х., 2007. – Вип. 12. – С. 234–235.

Анотація. У статті висвітлено питання необхідності застосування лікувальної фізичної культури у реабілітації хворих судинною патологією.

Ключові слова: атеросклероз, фізичні вправи, руховий режим.

Аннотация. В статье раскрыт вопрос о необходимости применения лечебной физической культуры в реабилитации больных сосудистой патологией.

Ключевые слова: атеросклероз, физические упражнения, двигательный режим.

Annotation. The article reveals the problem about necessity of implementation of remedial gymnastics in rehabilitations of patients with vessel pathology.

Key words: atherosclerosis, physical exercises, motor regime.

26. Нестеренко Н. Динаміка змін показників фізичної працездатності дітей 8–10 років, хворих на неактивну фазу ревматизму на заняттях з лікувальної фізичної культури / Нестеренко Н. // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту учнівської та студентської молоді : тези доп. Всеукр. наук. конф. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 179–183.

Анотація. Досліджена дія лікувальної фізкультури і масажу на показники фізичної працездатності дітей, хворих на ревматизм.

Ключові слова: ревматизм, лікувальна фізкультура, масаж, працездатність.

Аннотация. Исследовано действие лечебной физкультуры и массажа на показатели физической работоспособности детей, больных ревматизмом.

Ключевые слова: ревматизм, лечебная физкультура, массаж, трудоспособность.

Annotation. The in fluency of health-related physical education system and massages on the working capacity of 8-10 age children with the non-active i these of rheumatism in researched. The question of application of health-related physical education system worked out by the authors of the article during the classes of health-related physical education for the children with non-active phase of rheumatism is discussed.

Key words: rheumatism, therapies massage, working capacity, therapeutic physical education.

27. Оздоровительная физкультура в профилактике гипертонической болезни у подростков с наследственной предрасположенностью к ней / С. В. Хрущев, В. С. Владова [и др.] // Физкультура в профилактике, лечении и реабилитации. – 2010. – № 1. – С. 43–47.

Аннотация. Исследования, проведенные ранее, со всей очевидностью показали, что занятия оздоровительной физкультурой подростков, страдающих артериальной гипертензией, играют большую роль в профилактике гипертонической болезни. Поэтому вполне обосновано предположение, что оздоровительная физкультура окажется еще более эффективным средством первичной профилактики гипертонической болезни (ГБ) для подростков с наследственной предрасположенностью к ГБ, если все они начнут заниматься физкультурой на этапе формирования патологии: когда признаки артериальной гипертензии еще не проявились.

Ключевые слова: гипертоническая болезнь, здоровье подростков, факторы риска, первичная профилактика, оздоровительная физкультура.

Анотація. Дослідження, проведені раніше, зі всією очевидністю показали, що заняття оздоровчою фізкультурою підлітків, що страждають артеріальною гіпертензією, відіграють велику роль в профілактиці гіпертонічної хвороби. Тому обґрунтовано припущення, що оздоровча фізкультура виявиться ще ефективнішим засобом первинної профілактики гіпертонічної хвороби (ГБ) для підлітків зі спадковою схильністю до ГБ, якщо всі вони почнуть займатися фізкультурою на етапі формування патології: коли ознаки артеріальної гіпертензії ще не виявилися.

Ключові слова: гіпертонічна хвороба, здоров'я підлітків, чинники ризику, первинна профілактика, оздоровча фізкультура.

Annotation. Researches, conducted before, with all evidence rotined that engaged in health physical education of teenagers, sufferings a hyperpiesis, play a large role in the prophylaxis of hypertensive illness. Supposition is fully grounded therefore, that health physical education will appear yet more effective mean of primary prophylaxis of hypertensive illness (GB) for teenagers with the inherited predisposition to GB, if all of them will begin to be engaged in physical education on the stage of forming of pathology: when the signs of hyperpiesis did not yet show up.

Key words: hypertensive illness, health of teenagers, risk factors, primary prophylaxis, health physical education.

28. Определение функционального состояния свертывающей системы крови у больных гипертонической болезнью в процессе занятий физкультурой / В. Е. Новицкий, Л. К. Флока, Ю. П. Выхорев [и др.] // Медицинские проблемы физической культуры : респ. межвед. сб. – К., 1986. – Вип. 10. – С. 92–95.

Аннотація. В целях изучения состояния свертывающей и фибринолитической активности крови в процессе занятий физическими тренировками исследовано фибринолиз, тромбиновое время, уровень фибриногена плазмы, этаноловый тест, электрокоагулограмму.

Ключевые слова: функциональное состояние, система крови, гипертоническая болезнь, занятия физической культурой.

Анотація. З метою вивчення стану фибринолітичної активності крові в процесі занять фізичними тренуваннями досліджено фибриноліз, тромбіновий час, рівень фібріногена плазми, етаноловий тест, електрокоагулограму.

Ключові слова: функціональний стан, система крові, ішемічна хвороба, заняття фізичною культурою.

Annotation. For the study of the state of rolling up and fabrinolitic activity of blood in the process of employments the physical trainings are explore fabrinolitic, trombinov time, level of fibrinogen of plasma, etanolovy test, elektrokoagulogram.

Key words: *functional state, system of blood, shipertonichesk illness, engaged in a physical culture.*

29. Пути повышения эффективности занятия лечебной физкультурой при заболеваниях сердечно-сосудистой системы / Л. Я. Иващенко, З. Д. Лещинер, В. Г. Костюченко [и др.] // Медицинские проблемы физической культуры : республик. межвед. зб. – 1978. – Вып. 6. – С. 83–85.

Аннотация. *Комплексная оценка клинико-функциональных и психофизических данных, определение на этой основе направленности, характера и объема упражнений, построение дифференцированных программ тренировки с использованием разнообразных средств физической культуры, в том числе и специальных снарядов, приспособлений и тренажеров, позволит повысить эффективность занятий физическими упражнениями.*

Ключевые слова: *лечебная физическая культура, физические упражнения, программы тренировки.*

Анотація. *Комплексна оцінка клініко-функціональних і психофізичних даних, визначення на цій основі спрямованості, характеру і обсягу вправ, побудова диференційованих програм тренування з використанням різноманітних засобів фізичної культури, у тому числі і спеціальних снарядів, пристроїв і тренажерів, дозволить підвищити ефективність занять фізичними вправами.*

Ключові слова: *лікувальна фізична культура, фізичні вправи, програми тренування.*

Annotation. *Complex estimation of functional and physical information, determination on this basis of orientation, character and volume of exercises, the construction of the differentiated programs of training with the use of various facilities of physical culture, including the special shells, adaptations and trainers, will allow to promote efficiency of employments physical exercises.*

Key words: *medical physical culture, physical exercises, training programs.*

30. Садоян Э. Д. К вопросу о методике лечебной физической культуры при операциях на магистральных артериях / Садоян Э. Д. // Вопросы лечебной физической культуры и спортивного массажа : сб. материалов науч. конф. каф. лечеб. физ. культуры и спорт. массажа. – М. : ГЦОЛИФК, 1972. – С. 104–105.

Аннотация. *В целях борьбы с осложнениями в дыхательной системе в до- и послеоперационный периоды больным в комплексе лечебной гимнастики назначают разработанные специальные статические и динамические дыхательные упражнения, а также откашливание. В последующие после операции дни интенсивность занятий увеличивается со строгим учетом общего состояния больного и вида операции. Применение лечебной физической культуры, как показали наблюдения, способствует гладкому*

течению послеоперационного периода: предупреждает образование тромбозов и застойных явлений в оперированной конечности.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, методика, магистральные артерии.

Анотація. Для боротьби з ускладненнями в дихальній системі в до- і післяопераційний періоди хворим в комплексі лікувальної гімнастики призначають розроблені спеціальні статичні і динамічні дихальні вправи, а також відкашлювання. У подальші після операції дні інтенсивність занять збільшується із суворим обліком загального стану хворого і виду операції. Застосування лікувальної фізичної культури, як показали спостереження, сприяє гладкому перебігу післяопераційного періоду: попереджає утворення тромбозів і застійних явищ в оперованій кінцівці.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, методика, магистральні артерії.

Annotation. For a fight against complications in the respiratory system in do- and post operation periods in the complex of medical gymnastics the developed is appointed patients by us the special static and dynamic respiratory exercises, and also cough. In subsequent after an operation days intensity of employments is multiplied with the strict account of the common state of patient and type of operation. Application of medical physical culture, as supervisions showed, is instrumental in the smooth flow of post operation period: warns formation of thromboses and stagnant phenomena in the operated extremity.

Key words: medical physical culture, method, main arteries.

31. Снегір'ова О. В. Застосування засобів ЛФК в комплексній реабілітації хворих на інфаркт міокарда / О. В. Снегір'ова // Проблеми фізичного здоров'я фахівців ХХІ століття : матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кіровоград, 2009. – С. 180.

Анотація. Стаття присвячена питанню використання ЛФК при реабілітації хворих на гострий інфаркт міокарда, та проблемам її впровадження.

Ключові слова: реабілітація, інфаркт міокарду, лікувальна фізична культура, програма реабілітації.

Аннотация. Статья посвящена вопросу использования ЛФК при реабилитации больных острым инфарктом миокарда и проблемам ее внедрения.

Ключевые слова: реабилитация, инфаркт миокарда, лечебная физическая культура, программа реабилитации.

Annotation. The article is devoted to the question of the use of medical physical culture during the rehabilitation of patients the sharp heart attack of myocardium, and to the problems of its introduction.

Key words: rehabilitation, heart attack of myocardium, medical physical culture, program of rehabilitation.

32. Сорокіна Р. О. Лікувальна фізична культура при ішемічній хворобі серця / Р. О. Сорокіна // Проблеми фізичного здоров'я фахівців ХХІ століття : матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кіровоград, 2009. – С. 180–182.

Анотація. Стаття присвячена питанню лікувальної фізичної культури, як засобу реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця.

Ключові слова: ішемічна хвороба серця, лікувальна фізична культура, реабілітація.,

Аннотація. Стаття посвящена вопросу лечебной физической культуры как средству реабилитации больных ишемической болезнью сердца.

Ключевые слова: ишемическая болезнь сердца, лечебная физическая культура, реабилитация, ишемическая болезнь сердца.

Annotation. The article is devoted to the question of medical physical culture, as mean of rehabilitation of patient's ischemic heart trouble.

Key words: ischemic heart trouble, medical physical culture, rehabilitation, ischemic heart trouble.

33. Степанов В. Л. Лечебная физкультура при атеросклерозе в амбулаторных условиях / В. Л. Степанов. – К. : Здоров'я, 1976. – 62 с.

Аннотація. В книзі обобщены результаты лечения больных атеросклерозом средствами лечебной физической культуры. Представлены разработанные автором схемы комплексов физических упражнений, предназначенных для групповых занятий с больными, изложены принципы рекомендованного больным рационального режима питания, применяемого в амбулаторных условиях в комплексе с медикаментозным и физиотерапевтическим лечением. Книга рассчитана на врачей лечебной физкультуры и других специальностей.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, атеросклероз, физические упражнения.

Анотація. У книзі узагальнено результати лікування хворих атеросклерозом засобами лікувальної фізичної культури. Представлені розроблені автором схеми комплексів фізичних вправ, призначених для групових занять з хворими, викладені принципи рекомендованого раціонального режиму харчування, що застосовують в амбулаторних умовах у комплексі з медикаментозним та фізіотерапевтичним лікуванням. Книга призначена лікарям лікувальної фізкультури та іншим спеціальностям.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, атеросклероз, фізичні вправи.

Annotation. The book summarizes the results of treatment of patients with atherosclerosis by means of therapeutic physical culture. The developed scheme of the author of the complexes of physical exercise designed for group sessions with patients, set out the principles recommended by the management of patients on diet, used in an outpatient setting in conjunction with medical and physiotherapy treatment. The book is intended for physicians, physical therapy and other professions.

Key words: medical physical culture, atherosclerosis, exercise.

34. Страковская В. Л. Лечебная физкультура для детей, больных ревматизмом / В. Л. Страковская. – М. : Медгиз, 1960. – 70 с.

Аннотация. В брошюре изложены формы и методы проведения лечебной физкультуры в домашних условиях с детьми дошкольного и школьного возраста, больными ревматизмом. Даны примерные схемы режима дня и комплексы утренней гигиенической и лечебной гимнастики.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, дети, ревматизм.

Анотація. У брошурі викладені форми і методи проведення лікувальної фізкультури в домашніх умовах з дітьми дошкільного та шкільного віку, хворими на ревматизм. Представлені схеми режиму дня і комплекси ранкової гігієнічної та лікувальної гімнастики.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, діти, ревматизм.

Annotation. The booklet sets out the forms and methods of physical therapy at home with children of preschool and school-age patients with rheumatism. Given the approximate scheme of the daily routine of morning and complexes hygienic and therapeutic exercises.

Key words: medical physical culture, the children, rheumatic fever.

35. Стребков С. П. Лечебная физкультура в детских учреждениях при ревматизме и сколиотической болезни / С. П. Стребков, Э. П. Нисинман. – К. : Здоров'я, 1981. – 56 с. – (Лечеб. физкультура и врачеб. контроль).

Аннотация. В книге изложены принципы применения ЛФК в комплексном лечении детей, страдающих ревматизмом и сколиотической болезнью. Приведены режимы двигательной активности в зависимости от стадии ревматического процесса. Особенное внимание уделено применению корригирующей гимнастики при сколиотической болезни в домашних условиях, лечебных учреждениях, общеобразовательных школах.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, детские учреждения, ревматизм, сколиотическая болезнь.

Анотація. У книзі викладені принципи застосування ЛФК в комплексному лікуванні дітей, які страждають на ревматизм і сколіотичну хворобу. Наведено режими рухової активності залежно від стадії ревматичного процесу. Особливу увагу приділено застосуванню коригуючої гімнастики при сколіотичній хворобі в домашніх умовах, лікувальних установах, загальноосвітніх школах.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, дитячі установи, ревматизм, сколіотична хвороба.

Annotation. The book outlines the principles of exercise therapy in the complex of complex treatment of children suffering from rheumatism and scoliosis. Active modes are given propulsion, depending on the stage of rheumatic process. Particular attention is given to the use of corrective exercises for scoliosis in the home, hospitals, schools.

Key words: therapeutic physical training, child care, rheumatism, scoliosis.

36. Темкин И. Б. Лечебная физическая культура при первичной артериальной гипотонии / И. Б. Темкин. – М. : Медицина, 1971. – 199 с.

Аннотация. Автором предложена оригинальная методика лечебной физкультуры при первичной артериальной гипотонии и проведена ее клиническая апробация на значительных контингентах больных. Показана высокая эффективность лечебной физкультуры, примененной как в комплексе с другими терапевтическими средствами, так и самостоятельно; подчеркнута важность активного двигательного режима.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, артериальная гипотония.

Анотація. Автором запропонована оригінальна методика лікувальної фізкультури при первинній артеріальній гіпотонії і проведена її клінічна апробація на значних контингентах хворих. Показана висока ефективність лікувальної фізкультури, яку застосовували як у комплексі з іншими терапевтичними засобами, так і самостійно; підкреслена важливість активного рухового режиму.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, артеріальна гіпотонія.

Annotation. The author offers an original technique of physiotherapy in primary arterial hypotension and its clinical testing conducted on large patient population. The high efficiency of physiotherapy applied in complex with other therapeutic agents, and the autonomy of self, stressed the importance of active motor respect to the regime.

Key words: medical physical culture, hypotension.

37. Транквиллитати А. Н. Организация занятий по лечебной физической культуре и основные положения по их проведению у больных, страдающих нарушениями венозного кровообращения в нижних конечностях / Транквиллитати А. Н., Чунякова Л. А. // Вопросы лечебной физической культуры и спортивного массажа : сб. материалов науч. конф. каф. лечебной физ. культуры и спорт. массажа. – М. : ГЦОЛИФК, 1972. – С. 117–119.

Аннотация. Представлены методы организации занятий по лечебной физической культуре и основные положения по их проведению для больных с нарушением венозного кровообращения.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, венозное кровообращение, методы лечения.

Анотація. Представлені методи організації занять з лікувальної фізичної культури і основні положення їх проведення для хворих з порушенням венозного кровообігу.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, венозний кровообіг, методи лікування.

Annotation. The methods of organization of employments on a medical physical culture and substantive provisions are presented on their conducting at patients with violation of venous circulation of blood.

Key words: *medical physical culture, venous circulation of blood, methods of treatment.*

38. Физическое воспитание студентов с заболеваниями сердечно-сосудистой, дыхательной и нервной систем : учеб. пособие для слушателей ф-та повышения квалификации. – М. : ГЦОЛИФК, 1978. – 24 с.

Аннотация. *Представлено медико-биологическое обоснование применения физических упражнений при заболеваниях сердечно-сосудистой и нервной систем.*

Ключевые слова: *физическое воспитание, физические упражнения, физическая реабилитация.*

Анотация. *Представлено медико-біологічне обґрунтування застосування фізичних вправ при захворюваннях серцево-судинної та нервової систем.*

Ключові слова: *фізичне виховання, фізичні вправи, фізична реабілітація.*

Annotation. *Medical ground application of physical exercises is presented at the diseases of the cardiac and nervous systems.*

Key words: *physical education, physical exercises, physical rehabilitation.*

39. Циганко Я. Б. ЛФК і масаж при реабілітації хворих, що перенесли інфаркт міокарда / Я. Б. Циганко // Проблеми фізичного здоров'я фахівців XXI століття : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. – Кіровоград, 2009. – С. 197–200.

Анотація. *У статті розглянуто питання результативності та ефективності застосування ЛФК та масажу для хворих, які перенесли інфаркт міокарда.*

Ключові слова: *інфаркт міокарда, реабілітація, масаж, лікувальна фізична культура.*

Аннотация. *Статья посвящена вопросам результативности и эффективности применения ЛФК и массажа для больных, которые перенесли инфаркт миокарда.*

Ключевые слова: *инфаркт миокарда, реабилитация, массаж, лечебная физическая культура.*

Annotation. *The article is devoted to the questions of effectiveness and efficiency of application of medical physical culture and massage for patients with the heart attack of myocardium.*

Key words: *heart attack of myocardium, rehabilitation, massage, medical physical culture.*

40. Штамгеева О. О. Методика проведення занять лікувальною фізичною культурою зі студентами з ризиком розвитку серцево-судинних захворювань / Штамгеева О. О., Щербак Л. М. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Х., 2004. – № 12. – С. 57–66.

Анотація. У статті розглянуто особливості проведення занять зі студентами спеціальної медичної групи з ризиком серцево-судинних захворювань. Запропонована схема, на основі якої розробляється цикл тренувань, що дозволяють підвищити витривалість серця до фізичних навантажень. На основі формуючого експерименту обґрунтована дієвість комплексного поєднання вправ аеробного і дихального характеру.

Ключові слова: аеробне тренування, дихальні вправи, лікувальна фізкультура серцево-судинні захворювання, спеціальна медична група.

Аннотация. В статье отображены особенности проведения занятий со студентами специальной медицинской группы с фактором риска сердечно-сосудистых заболеваний; предлагается схема, на основе которой разрабатывается цикл тренировок, что позволяют повысить выносливость сердца к физическим нагрузкам. На основании формирующего эксперимента обоснована действенность комплексного объединения упражнений аэробного и дыхательного характера.

Ключевые слова: аэробная тренировка, дыхательные упражнения, лечебная физкультура, сердечно-сосудистые заболевания, специальная медицинская группа.

Annotation. The article tells about peculiarities of lessons with students of special medical group with risk factor of heart diseases. The author proposes the scheme that helps to make cycle of trainings. This cycle allows raising endurance of heart to physical loads. The author tries to prove efficacy of complex union of aerobic and respiratory exercises.

Key words: aerobic training, medical physical culture, cardiovascular diseases, respiratory exercises, special medical group.

41. Юрьева В. Д. К вопросу о применении лечебной физической культуры при операциях на сердце в условиях искусственного кровообращения / Юрьева В. Д. // Вопросы лечебной физической культуры и спортивного массажа : сб. материалов науч. конф. каф. лечеб. физ. культуры и спорт. массажа. – М.: ГЦОЛИФК, 1972. – С. 125–127.

Аннотация. Практические наблюдения и научные исследования позволяют сделать вывод о безусловной эффективности лечебной физической культуры как в дооперационный, так и в послеоперационный периоды. В первый период больные нуждаются, прежде всего, в улучшении периферического кровообращения, увеличении резервных возможностей функции внешнего дыхания, повышении мышечного тонуса как одного из факторов кровообращения, в стимулировании обменных процессов организма и, в частности, улучшении метаболизма сердечной мышцы.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, операции, сердце, искусственное кровообращение.

Анотація. Спостереження і наукові дослідження дозволяють зробити висновок про безумовну ефективність лікувальної фізичної культури як в доопераційний, так і в післяопераційний періоди. У перший період хворі потребують перш за все поліпшення периферичного кровообігу, збільшення

резервних можливостей функції зовнішнього дихання, підвищенні м'язового тону як одного з чинників кровообігу, в стимулюванні обмінних процесів організму і, зокрема, поліпшенні метаболізму серцевого м'яза.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, операції, серце, штучний кровообіг.

Annotation. *Practical supervisions and scientific researches allow to draw conclusion about absolute efficiency of medical physical culture both in do operation and in periods after an operation. In a first period patients need foremost improvement of peripheral circulation of blood, multiplying possibilities of reserves of function of the external breathing, increase of muscle tone as one of factors of circulation of blood, in stimulation of processes of exchanges of organism and, in particular, improvement of metabolism of cardiac muscle.*

Key words: *medical physical culture, operations, heart, artificial circulation of blood.*

42. Юрьева В. Д. Особенности методики лечебной физической культуры в послеоперационном периоде при операциях на сердце в условиях искусственного кровообращения / Юрьева В. Д. // Лечебная физическая культура и спортивный массаж в клинике и спорте : сб. материалов науч. конф. – М. : ГЦОИФК, 1973. – С. 14–17.

Аннотація. *Анализ наблюдений показал, что комплексное лечение с использованием разработанной методики в послеоперационном периоде исключает послеоперационные осложнения, способствует нормализации сердечно-сосудистой и дыхательной систем и сокращает пребывание больных .*

Ключевые слова: *методика, лечебная физическая культура, операции на сердце.*

Анотація. *Аналіз спостережень показав, що комплексне лікування з використанням розробленої методики в післяопераційному періоді зменшує післяопераційні ускладнення, сприяє нормалізації серцево-судинної і дихальної систем і скорочує перебування хворих .*

Ключові слова: *методика, лікувальна фізична культура, операції на серці.*

Annotation. *The analysis of supervisions showed that complex treatment with the use of method in a post operation period eliminated post operation complications, instrumental in normalization of the cardiac and respiratory systems and abbreviates the stay of patients .*

Key words: *method, medical physical culture, operations on a heart.*

43. Ягодина И. И. Лечебная физкультура при артериальной гипертензии и нейроциркуляторной дистонии по гипертоническому типу / И. И. Ягодина // Физиотерапия, бальнеология и реабилитация. – 2010. – № 2. – С. 41–48.

Аннотація. *В статье представлена методика лечебной физкультуры при артериальной гипертензии и нейроциркуляторной дистонии по гипертоническому типу. Рассмотрены вопросы необходимости включения в*

тренировочный процесс упражнений для улучшения гемодинамики, устранения мышечного дисбаланса с использованием постизометрической релаксации, коррекции дыхательного стереотипа, нормализации двигательного стереотипа, тренировки функции равновесия и координации движений, повышения толерантности организма к физическим нагрузкам.

Ключевые слова: *артериальная гипертензия, нейроциркуляторная дистония, лечебная физкультура, функциональное мышечное тестирование, тренировка на нестабильной опоре.*

Анотація. *У статті представлена методика лікувальної фізкультури при артеріальній гіпертензії і нейроциркуляторній дистонії за гіпертонічним типом. Розглянуто питання необхідності введення в тренувальний процес вправ для поліпшення гемодинаміки, усунення м'язового дисбалансу з використанням постізометричної релаксації, корекції дихального стереотипу, нормалізації рухового стереотипу, тренування функції рівноваги і координації рухів, підвищення толерантності організму до фізичних навантажень.*

Ключові слова: *артеріальна гіпертензія, нейроциркуляторна дистонія, лікувальна фізкультура, функціональне м'язове тестування, тренування на нестабільній опорі.*

Annotation. *A method of exercise therapy has been developed to be applied for the treatment of patients suffering from arterial hypertension and neurocirculatory dystony of hypertensive type. The necessity to include physical exercises in the therapy for the improvement of hemodynamics and elimination of muscular disbalance is substantiated using a variety of approaches, such as post-isometric relaxation, correction of respiratory stereotype and normalization of locomotor stereotype, equilibrium function training, coordination of movements, and enhancement of exercise tolerance.*

Key words: *arterial hypertension, neurocirculatory dystony, exercise therapy, functional muscular tests, training on an unstable surface.*

44. Як боротися з варикозом // Валеологія. – 2009. – № 7/8. – С. 34–35.

Анотація. *У статті запропоновано комплекс вправ для тих, хто страждає варикозом.*

Ключові слова: *варикоз, комплекс лікування, профілактика.*

Анотація. *В статті пропонується комплекс вправ для тих, хто страждає варикозом.*

Ключевые слова: *варикоз, комплекс лечения, профилактика.*

Annotation. *In the article the complex of exercises is offered for those, who suffers varicose.*

Key words: *varicose, complex of treatment, prophylaxis.*

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Авраменко О. Н.	1	Милюкова И. В.	24
Балакірева Є. А.	2	Мятыга Д. С.	25
Басов Г. В.	3	Нестеренко Н.	26
Белый Д. А.	18	Нисинман Э. П.	35
Владова В. С.	27	Новицкий В. Е.	28
Выхорев Ю. П.	28	Партас І. Г.	2
Дугіна Л. В.	4	Садоян Э. Д.	30
Євдокимова Т. А.	24	Снегірьова О. В.	31
Жукова Л. Б.	5	Сорокіна Р. О.	32
Зайнулліна К. Ю.	6	Степанов В. Л.	33
Заноздра М. С.	7	Страковская В. Л.	34
Захарова Л. С.	8-12,19,22	Стребков С. П.	35
Иващенко Л. Я.	29	Темкин И. Б.	36
Ильницкий И. В.	20	Транквиллитати А. Н.	37
Колесник Н. С.	13	Флока Л. К.	28
Колесніков М. Л.	2	Холявко И. Г.	18
Коновалов С. С.	15	Хрущев С. В.	27
Костюченко В. Г.	29	Циганко Я. Б.	39
Лебедева В. С.	16	Чунякова Л. А.	37
Лепорский А. А.	17	Штамгеева О. О.	40
Лещинер З. Д.	18,29	Щельников А. М.	20
Макаров В. А.	21	Щербак Л. М.	40
Макарова И. Н.	3	Юрьева В. Д.	41,42
Мандрыкин Ю. В.	20	Ягодина И. И.	43
Миловидова С. С.	21		

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ЛІКУВАЛЬНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА
при захворюваннях
серцево-судинної системи

Анотований
бібліографічний покажчик
трьома мовами

Укладач – Ірина Свістельник